

Warszawa, dn. 30 listopada 2009 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

Maciej Nowicki

P. J. Kwieciał
8248 2.12.09
14

DGO.tp-070/ 3 /2443/09/1AG

L. dz. 4256/09

Pan

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu RP

Szanowny Panie Marszałku

Nawiązując do pisma z dnia 12 listopada 2009 r., znak: BPS/DSK-043-2100/09, przekazującego oświadczenie senatora Tadeusza Gruszki, złożone podczas 43 posiedzenia Senatu RP w dniu 5 listopada 2009 r., dotyczące zagospodarowania komunalnych osadów ściekowych, uprzejmie informuję.

Mając na względzie rozwiązanie problemu niewłaściwego stosowania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie, Ministerstwo Środowiska podjęło prace nad nowelizacją obecnie obowiązującego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 1 sierpnia 2002 r. w sprawie komunalnych osadów ściekowych (Dz. U. Nr 134, poz. 1140 oraz Nr 155, poz. 1299). Projektowane zmiany obejmują m.in. wprowadzenie wymogu niezwłocznego zmieszania z gruntem przywiezionych komunalnych osadów ściekowych do zastosowania na danym gruncie. Celem wprowadzenia powyższego przepisu jest zapewnienie prawidłowego prowadzenia odzysku komunalnych osadów ściekowych na danej nieruchomości oraz uniknięcie negatywnego oddziaływania tych osadów na środowisko oraz zdrowie i życie ludzi w wyniku magazynowania w niewyznaczonym miejscu i w niekontrolowany sposób tych osadów na nieruchomości.

W projekcie rozporządzenia w sprawie komunalnych osadów ściekowych wprowadzono również obowiązek każdorazowego badania gruntów przed zastosowaniem na nich osadów.

Ponadto projektowane zmiany przyczynią się do uproszczenia obecnie obowiązujących przepisów dotyczących komunalnych osadów ściekowych.

Projekt rozporządzenia pozytywnie wpłynie na ochronę środowiska, w szczególności w zakresie ochrony gruntów o przeznaczeniu rolniczym przed nadmiernym nawożeniem substancjami organicznymi, jak również zapewni kontrolę nad wprowadzaniem metali ciężkich do gleby. Projekt rozporządzenia zostanie wkrótce skierowany do notyfikacji Komisji Europejskiej.

Odnosząc się do kwestii wprowadzenia do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z późn. zm.) definicji ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych uprzejmie informuję, iż przepisy art. 43 powołanej ustawy stanowią transpozycję przepisów dyrektywy 86/278/EWG Rady z dnia 12 czerwca 1986 r. w sprawie ochrony środowiska, w szczególności gleby, w przypadku wykorzystywania osadów ściekowych w rolnictwie (Dz. Urz. L 181 z 4.7.1986 r., str. 6). W przepisach przedmiotowej dyrektywy nie zostały zdefiniowane ustabilizowane komunalne osady ściekowe ani nie zostało zdefiniowane pojęcie stabilizacji. Zostały natomiast określone szczegółowe wymagania, jakie muszą spełniać komunalne osady ściekowe stosowane w rolnictwie.

Odnosząc się do przepisów rozporządzenia w sprawie komunalnych osadów ściekowych warto wspomnieć, iż zgodnie z art. 43 ust. 2 komunalne osady ściekowe mogą być stosowane, jeżeli są ustabilizowane oraz przygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania, w szczególności przez poddanie ich obróbce biologicznej, chemicznej, termicznej lub innemu procesowi, który obniża podatność komunalnego osadu ściekowego na zagniwanie i eliminuje zagrożenie dla środowiska lub zdrowia ludzi.

Oczyszczalnia może przekazać do wykorzystania na gruntach wyłącznie komunalne osady ściekowe spełniające wymagania określone w rozporządzeniu w sprawie komunalnych osadów ściekowych w zakresie:

- 1) odczynu pH;
- 2) zawartości suchej masy - wyrażonej w procentach s.m.;
- 3) zawartości substancji organicznej - wyrażonej w procentach s.m.;
- 4) zawartości azotu ogólnego, w tym azotu amonowego - wyrażonej w procentach s.m.;
- 5) zawartości fosforu ogólnego - wyrażonej w procentach s.m.;
- 6) zawartości wapnia i magnezu - wyrażonej w procentach s.m.;
- 7) zawartości metali ciężkich: ołowiu, kadmu, rtęci, niklu, cynku, miedzi i chromu - wyrażonej w mg/kg s.m.;
- 8) obecności bakterii chorobotwórczych z rodzaju *Salmonella* w 100 g osadu;
- 9) liczby żywych jaj pasożytów jelitowych *Ascaris sp.*, *Trichuris sp.*, *Toxocara sp.* w kg s.m.

Zatem, w świetle powyższych regulacji wprowadzenie do ustawy o odpadach, definicji ustabilizowanych komunalnych osadów ściekowych nie znajduje uzasadnienia.

Ponadto, uprzejmie informuję, że odpowiedzialność za prawidłowe stosowanie komunalnych osadów ściekowych w przypadku przekazania ich do wykorzystania w rolnictwie, rozumianym jako uprawa wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczane do produkcji pasz, jak również do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu lub do uprawy roślin nieprzeznaczonych do spożycia i do produkcji pasz, spoczywa wyłącznie na wytwórcy tych osadów.

Zgodnie z art. 43 ust. 4 ustawy o odpadach wytwórca komunalnych osadów ściekowych jest obowiązany do przekazywania właścicielowi, dzierżawcy lub innej osobie władającej nieruchomością, na której komunalne osady ściekowe mają być stosowane, wyników badań oraz informacji o dawkach tego osadu, które można stosować na poszczególnych gruntach.

Oczyszczalnia ścieków przekazująca komunalne osady ściekowe podmiotom zwolnionym z obowiązku uzyskania decyzji z zakresu gospodarowania odpadami, do wykorzystania na gruntach,

ma obowiązek uzyskania decyzji na wytwarzanie i zagospodarowanie odpadów w postaci komunalnych osadów ściekowych, prowadzenia ich ewidencji, badania osadów i gruntów, na których mają one być zastosowane i ustalanie dawek dopuszczalnych do zastosowania na danym gruncie.

Pragnę również podkreślić, że wytwórcy komunalnych osadów ściekowych, jako posiadacze odpadów ponoszący odpowiedzialność za właściwe ich stosowanie, podlegają kontrolom inspekcji ochrony środowiska. W przypadku stosowania komunalnych osadów ściekowych, które są niestabilizowane lub nieprzygotowane odpowiednio do celu i sposobu ich stosowania lub nie przeprowadzania, wbrew obowiązkowi, badań komunalnych osadów ściekowych lub gruntów, na których mają być stosowane, na podstawie art. 75 ustawy o odpadach, na posiadacza odpadów może być nałożona kara grzywny lub aresztu.

Poruszając kwestię odpowiedzialności za prawidłowe stosowanie komunalnych osadów ściekowych, warto również wspomnieć, że zgodnie z obowiązującymi wymogami zawartymi w *obwieszczeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 marca 2009 r. w sprawie wykazni wymogów określonych w przepisach Unii Europejskiej z uwzględnieniem przepisów krajowych wdrażających te przepisy (M. P. Nr 17, poz. 224)* rolnik ma możliwość stosowania komunalnych osadów ściekowych, pod warunkiem przestrzegania określonych wymogów, które zostały opracowane na podstawie ustawy o odpadach.

W przypadku nieprzestrzegania powyższych wymogów, zgodnie z *rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 25 marca 2009 r. w sprawie liczby punktów jaką przypisuje się stwierdzonej niezgodności oraz drobnej niezgodności, a także procentowej wielkości zmniejszenia płatności bezpośredniej, płatności cukrowej lub płatności do pomidorów (Dz. U. Nr 54, poz. 446, z późn. zm.)*, rolnik podlega sankcjom w postaci obniżenia płatności bezpośredniej.

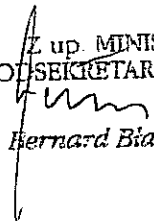
Nawiązując do kwestii niezbędnego objęcia pojęciem szkody w środowisku wszystkich ewentualnych szkód spowodowanych nieprawidłowym stosowaniem komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie, uprzejmie informuję, że zgodnie z art. 6 pkt 11 *ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493, z późn. zm.)* przez szkodę w środowisku rozumie się negatywną, mierzalną zmianę stanu lub funkcji elementów przyrodniczych, ocenioną w stosunku do stanu początkowego, która została spowodowana bezpośrednio lub pośrednio przez działalność prowadzoną przez podmiot korzystający ze środowiska:

- a) w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych, mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony tych gatunków lub siedlisk przyrodniczych, z tym że szkoda w gatunkach chronionych lub chronionych siedliskach przyrodniczych nie obejmuje uprzednio zidentyfikowanego negatywnego wpływu, wynikającego z działania podmiotu korzystającego ze środowiska zgodnie z art. 34 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody lub zgodnie z decyzją o środowiskowych uwarunkowaniach, o której mowa w art. 71 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227),
- b) w wodach, mającą znaczący negatywny wpływ na stan ekologiczny, chemiczny lub ilościowy wód,
- c) w powierzchni ziemi, przez co rozumie się zanieczyszczenie gleby lub ziemi, w tym w szczególności zanieczyszczenie mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia ludzi.

Zatem należy stwierdzić, że przepisy powyżej powołanej ustawy o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie, mają zastosowanie w przypadku zanieczyszczenia powierzchni ziemi wskutek niewłaściwego stosowania komunalnych osadów ściekowych w rolnictwie.

Reasumując, uprzejmie informuję, że pojęcie szkody w środowisku zdefiniowane zostało w ustawie o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie i nie odnosi się ono wyłącznie do przypadków negatywnego oddziaływania na gatunki chronione lub chronione siedliska przyrodnicze. Wymogi jakie muszą spełniać komunalne osady ściekowe stosowane w rolnictwie zostały jasno określone w przepisach z zakresu gospodarki odpadami, które aktualnie są nowelizowane. Rolnik stosujący osady na swoim polu, jako osoba fizyczna jest zwolniony z obowiązku uzyskania zezwolenia na odzysk lub unieszkodliwianie odpadów, jednakże obowiązek ten ciąży na wytwórcy osadów czyli oczyszczalni ścieków, która ponosi odpowiedzialność za prawidłowe ich stosowanie.

Z poważaniem

Z up. MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU

Bernard Biaszczyk

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM